

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ

Факультет «Управління залізничним транспортом»

Кафедра «Філософії та історії науки і техніки»

Затверджую

Декан факультету УЗТ
О.Г. Стрелко
Протокол № 9 від 27 квітня 2022 р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Викладач	Доктор історичних наук, професор ГАМАЛІЯ Віра Миколаївна
E-mail	vgamaliia@gmail.com
Навчальна дисципліна	Технології Soft Skills
Офіційна назва освітньої програми	Екологія транспортної інфраструктури
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	10 «Природничі науки»
Спеціальність	101 «Екологія»
Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	4
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова
Мета вивчення дисципліни	Викладання курсу має на меті засвоєння студентами понять про

	науку, відомостей про стан сучасної науки, розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методологічними та методичними основами наукового дослідження. Матеріал навчальної дисципліни допоможе при аналізі інформаційних джерел, підготовці курсових і дипломних робіт, статей, доповідей на науково-практичних конференціях.
Інтегральна компетентність	Поєднання знань, отриманих студентами під час вивчення курсів «Історії України», «Історії науки і техніки» та «Історія природознавства» з аналізом сучасних наукових концепцій і теорій, вивчення методів для отримання і подальшого аналізу наукових знань, розв'язання проблеми істинності наукового знання, можливості інтуїтивного отримання знань.
Загальні компетентності	ЗК 02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Спеціальні (фахові) компетентності	ФК 3. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук. ФК 10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Змістовий модуль 1

Особистість і суспільство

Тема 1. Поняття і роль «soft skills» та «hard skills»

План теми:

1. Поняття «hard skills» та «soft skills».
2. Різні типи і класифікації «soft skills».
3. Поняття кар'єри в житті людини, планування і розвиток кар'єри.
4. Життєві та кар'єрні навички.

Надається значення та змістовні особливості «soft skills» та «hard skills», їх важливість для особистісної та професійної самореалізації у сучасному світі. Наголошується, що навички «soft skills» допомагають людині зробити життя ефективним, цікавим, комфортним, займатись власним навчанням та саморозвитком. Розглядаються різні типи і класифікації цих навичок і їх роль в побудові успішної кар'єри.

Література: 2, 4, 7, 9, 10, 11, 14, 22, конспект лекцій.

Ключові слова: «soft skills», «hard skills», професійна кар'єра, покликання, кар'єрні навички, самореалізація.

Тема 2. Особистісний розвиток і самореалізація

План теми:

1. Поняття «особистість» та «індивід»
2. Структура особистості та соціальний статус
3. Соціалізація, освіта і виховання
4. Концепція Ч. Х. Кулі та його теорія «дзеркального Я»
5. Десоціалізація та ресоціалізація

6. Особистість і соціальний контроль
7. Поняття девіції та девіантної поведінки.

Висвітлюється поняття самореалізації особистості у контексті проблеми формування особистості, здатної до соціального розвитку. Проаналізовано якості людини, які сприяють самореалізації у житті та професійній діяльності, зокрема розкриті питання, пов'язані з етапами і механізмами формування особистості. Визначаються основні підходи щодо вивчення феномену самореалізації та подано їх основні характеристики.

Література: 2, 3, 4, 7, 10, 11, 20, конспект лекцій.

Ключові слова: особистість, механізм ідентифікації, самореалізація, соціальна роль, мета, діяльність, реалізація.

Тема 3. Самопрезентація і навички успішних перемовин

План теми:

1. Комунікативні навички: структура, функції комунікації.
2. Розвиток власної впевненості та комунікативних навичок.
3. Вербальні та невербальні засоби комунікації.
4. Бар'єри в комунікації.

Розглядаються специфіка, функції, види, аксіоми спілкування та структура комунікативного процесу. Описується самопрезентація як демонстрація власної особистості в системі зовнішніх комунікацій. Виявляються особливості та засвоєння класифікації невербальних засобів спілкування. Аналізуються характеристики бар'єрів у вербальній комунікації та умови ефективної комунікації.

Література: 2, 3, 5, 9, 21, 22, конспект лекцій.

Ключові слова: вербальна комунікація, невербальна комунікація.

Тема 4. Організаційні навички

План теми:

1. Цілеспрямованість як чинник самоменеджменту особистості.
2. Досягнення поставленої цілі. Мотивація.
3. Зміст тайм-менеджменту.
4. Організація життєвого простору.

Розглядаються теорії і практики самоорганізації, самоконтролю, управління власним розвитком та діяльністю; застосування техніки тайм-менеджменту й постановки цілей; основні аспекти цілепокладання та формулювання цілей; адаптація та прояв ініціативи і самостійності в ситуаціях, що виникають в професійній діяльності і життєвому просторі.

Література: 2, 3, 5, 8, 10, 20, 24, конспект лекцій.

Ключові слова: цілеспрямованість, мотивація, самомотивація, тайм-менеджмент.

Змістовий модуль 2

Роль міжособистісних стосунків у самореалізації

Тема 5. Зміст та особливості розвитку інтерперсональних «soft skills»

План теми:

1. «Статусний набір» та «рольовий набір» індивіда.
2. Міжособистісні та внутрішньоособистісні конфлікти.
3. Вплив національного менталітету на особистість.
4. Місце індивіда в системі групових відносин.
5. Технологія Реша-Куча як інноваційний засіб формування «soft skills».

Розглядається феномен емоційного інтелекту як аспект виявлення внутрішнього

світу особистості, що відбиває міру ставлення людини до світу, до інших та до себе як суб'єкта життєдіяльності. Проаналізовані техніки і шляхи розвитку емоційного інтелекту. Визначаються складові емоційного інтелекту і його основні функції. Підкреслюється, що управління взаємовідносинами відбувається через усвідомлення емоцій, здатності розпізнавати та розуміти, що відчувають інші люди.

Література: 2, 4, 9, 11, 12, 18, конспект лекцій.

Ключові слова: емоційний інтелект, статусний набір, рольовий набір.

Тема 6. Ефективна комунікація, нетворкінг й активне слухання

План теми:

1. Комунікативна сторона професійного спілкування.
2. Комунікативні прийоми.
3. Елементи невербальних засобів спілкування.
4. Роль комунікативних навичок у діловому середовищі.
5. Способи вдосконалення комунікативних навичок.

Аналізується поняття ефективної комунікації та її методи. Характеризуються основні етапи комунікації. Наводяться основні принципи і правила нетворкінга. Висвітлені сутність, види та рівні нетворкінга. Розглядається важливість нетворкінгу та його переваги, а також недоліки. Особлива увага приділяється інструментам та технологіям, які допомагають будувати нетворкінг дистанційно.

Література: 2, 3, 5, 9, 14, 15, 21, конспект лекцій.

Ключові слова: нетворкінг, комунікація, внутрішні та зовнішні комунікації.

Тема 7. Лідерство і робота в команді

План теми:

1. Типи лідерів та лідерства.
2. Стили лідерської поведінки та управління.
3. Методики розвитку і самовиховання лідерських якостей.
4. Зміст командної роботи та вміння працювати в команді.

Розглядається сутність лідерства та історія розвитку відповідних теорій, їхніх перевагах і недоліках. Аналізуються особливості різних стилів лідерства; передумови ефективного лідерського впливу. Характеризуються основні етапи формування команди; ціннісні, критеріальні та поведінкові переваги партнера у спілкуванні; процеси внутрішньої динаміки команди при переході від одного етапу розвитку до іншого.

Література: 3, 4, 7, 11, 13, 20 конспект лекцій.

Ключові слова: лідер, лідерство, команда, вплив, мета, взаємодія.

Тема 8. Стрес-менеджмент і вирішення конфліктів

План теми:

1. Неефективна комунікація як фактор виникнення конфлікту.
2. Причини та засоби подолання бар'єрів непорозуміння.
3. Раціональна поведінка в умовах конфлікту.
4. Індивідуально-психологічні особливості суб'єктів конфліктів.
5. Типи поведінки особистості в конфліктній ситуації.
6. Засоби управління конфліктом.
7. Поняття та типологія конфліктогенів.

Розглядаються сутність, причини, різновиди і стадії протікання конфліктів; психологічні передумови виникнення конфліктів; чинники, які впливають на можливість конструктивного вирішення конфліктів; стратегії і моделі поведінки в умовах конфлікту; механізми досягнення взаєморозуміння між учасниками конфлікту та організації взаємодії; психологічні особливості поведінки в ситуації конфлікту.

Література: 2, 5, 6, 8, 17, 19, 25, конспект лекцій.

Ключові слова: стрес, стрес-менеджмент, конфлікт, конфліктогени, стресостійкість.

Індивідуальні завдання

Контрольна робота (тести) у письмовій формі.

Мета: закріплення отриманих знань в ході опанування матеріалу курсу «Технології Soft Skills».

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання	<p>РН-1. Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ.</p> <p>РН-3. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.</p> <p>РН-4. Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати іноземною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.</p> <p>РН-26. Досліджувати проблеми людського фактору, пов'язані з транспортом, а також наслідки помилок для безпеки та управління. Визначати моделі поведінки людей у зв'язку з помилками.</p>
-------------------------------	--

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	<p>Поточний контроль – 20 балів</p> <p>Проміжний контроль - 40 балів</p> <p>Підсумковий контроль – (залік, виконання контрольної роботи) - 40 балів</p>
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
<p>Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамен, залік).</p> <p>Підсумкові бали навчальної дисципліни = Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем) + Кількість балів за підсумковим контролем</p>	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
80-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками.
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні

			навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
65-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками.
60-64		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки.
21-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-20		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Гамалія В.М. Технології Soft Skills: Курс лекцій для студентів всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. – К.: ДУІТ, 2023. – 112 с.
https://library.duit.in.ua/media_f/ppl_gamaliya_soft_skills_lekzii_.pdf
2. Філіпов В. К. Соціологія: Навчально-методичний посібник для студентів денної форми навчання. – К.: ДЕТУТ, 2013. – 287 с.
3. Конспект лекцій з дисципліни «Соціологія» для студентів всіх спеціальностей /Укл.: Мачуліна І.І.–Дніпродзержинськ, ДДТУ, 2015. – 61с.
4. Борг Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. – Х.: Вид-во «Ранок» : Фабула, 2020. – 304 с.
5. Гаят М., Гаркаві Д. Дивись уперед. Надійний шлях до омріяного життя. – К.: Наш Формат, 2016. – 176 с.
6. Гоулман Деніел. Емоційний інтелект. Чому він може означати більше, ніж IQ / пер. з англ. А. П. Ісаєвої. — 6-е вид. — К., 2018
7. Кові С. Р. 7 звичок надзвичайно ефективних людей / С. Р. Кові ; пер. з англ. О. Любенко. – 2–ге вид., стер. – Харків : Книжковий Клуб, 2014. – 384 с.
8. Ленсіоні П. Ідеальний командний гравець. Як розпізнати та розвинути три основні якості. - Харків:Книжковий Клуб , 2017 – 192 с.
9. Сазерленд Дж. Scrum. Навчись робити вдвічі більше за менший час. – Харків: КСД, 2016.
10. «Soft skills – невід’ємні аспекти формування конкурентоспроможності студентів у XXI столітті». – Київ.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 90 с.

11. Трейсі Б. Зроби це зараз. 21 чудовий спосіб зробити більше за менший час. – Харків: КСД, 2016. – 112 с.
12. Трейсі Б. Максимум успішності. Стратегії і навички для розкриття прихованого потенціалу. – Харків: Книжковий Клуб, 2020 – 336 с.
13. Інноваційні технології навчання: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. – К. : НТУ, 2017. – 172 с.

Допоміжна

14. Грабовська С.Л. Психологічні аспекти комунікаційного менеджменту організації – Львів: ЛНУ ім.І.Франка, 2014. – 456 с.
15. Дахіт Ч. Кмітливіші, швидші, кращі. Секрети продуктивності в житті та бізнесі. – Харків:Книжковий Клуб, 2017 – 432 с.
16. Длугунович Н.А. Soft skills як необхідна складова підготовки ІТ-фахівців / Н.А. Длугунович // Вісник Хмельницького національного університету. – 2014. – №6 (219). – С. 239–242.
17. Коваль К.О. Розвиток «soft skills» у студентів – один з важливих чинників працевлаштування / К.О. Коваль // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2015. – №2. – С. 162–167.
18. Гамалія В. М. Філософія науки і техніки. Навчально-методичний посібник. – К.: ДУІТ, 2018. – 247 с. https://library.duit.in.ua/media_f/pp-gamaliya-posibnyk.pdf
19. Чкан А. С. Самоменеджмент : навчальний посібник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» / А.С. Чкан, С.В. Маркова, Н.М. Коваленко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – 84 с.
20. Курчаба Т. Соціологія: навч.-метод. посібник / Т.Курчаба. – Х.: ПП Сорока Т.Б., 2015. – 184 с.
21. Танчин І.З. Соціологія: Навч. посіб – 4-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2013. – 351 с.
22. Стан сингулярності: соціальні структури, ситуації, повсякденні практики / С. Макеєв, С. Оксамитна, А. Домаранська, О. Іванов, Т. Костюченко, Л. Малиш, Т. Марценюк, С. Стукало ; за ред. С. Макеєва і С. Оксамитної. – К. : НаУКМА, 2017. – 180 с.
23. Степаненко В.П. Громадянське суспільство: дискурси і практики / Віктор Степаненко. — К.: Ін-т соціології НАН України, 2015. – 420 с.
24. Мерніков Г. І. Розбудова української державності в умовах глобалізації та євроінтеграції / Г. І. Мерніков, А. І. Шевцов. // Стратегічна панорама. – 2015. – № 1. – С. 67–75.
25. Шаров О. М. Місце України в глобальній економічній системі : потенціал та перспективи / О. М. Шаров. // Стратегічні пріоритети. – 2017. – № 2. – С. 4–19